

TANBREEZ Mining Greenland A/S

Terms of Reference (ToR) for SIA

Juni 2010

INDHOLDSFORTEGNELSE		PAGE
1	INTRODUKTION	3
1.1	Anvendte begreber	3
1.2	Formål med SIA	4
2	LOVGIVNING	4
3	BESKRIVELSE AF PROJEKTET	4
4	SIA PROCESSEN	7
4.1	SIA team	7
4.2	Tilgang til SIA	7
4.2.1	General tilgang	7
4.2.2	Tilgang til den indledende fase	8
4.2.3	Tilgang til de øvrige faser	8
4.3	Det undersøgte område	8
5	SAMFUNDSØKONOMISKE OG SOCIALE FORHOLD, SOM VIL BLIVE ADDRESSERET I SIA PROCESSEN	9
6	SIA METODER	9
6.1	Baggrundsundersøgelse (baseline study)	9
6.1.1	Indsamling af data og information fra sekundære kilder.	10
6.1.2	Indsamling af data og information fra primære kilder.	10
6.2	Jobmuligheder – job faktor	11
6.3	Metoder til at vurdere selve påvirkningerne	11
7	INVOLVERING AF INTERESSENER	12
7.1	Interessenter	12
7.2	Involvering af interessenterne i SIA processen	13
8	RAPPORT FORMAT AF SIA RAPPORTEN	15
9	SIA TIDSPLAN	15
10	ANBEFALINGER TIL DET VIDERE ARBEJDE	16
11	KONSULTEREDE DOKUMENTER	17
12	REFERENCER	18

1 INTRODUKTION

Denne rapport er en såkaldt, Terms of Reference (ToR), for vurderinger af de sociale og samfundsøkonomiske påvirkninger ved TANBREEZ mineprojektet. Dette mineprojekt er beliggende i Sydgrønland, mellem Qaqortoq og Narsaq, i bunden af Kangerluarsuk Fjord (Kringlerne).

Når mineselskaber ansøger om udnyttelsestilladelse i Grønland kræver Råstofdirektoratet en vurdering af de sociale og samfundsmæssige påvirkninger ved projektet (Social Impact Assessment – SIA). I den forbindelse, har Råstofdirektoratet udarbejdet en vejledning (BMP, 2009), hvoraf det fremgår, at der skal udarbejdes en ToR for SIA processen. En ToR for SIA processen er en beskrivelse og plan for det forestående arbejde med SIA processen.

Denne ToR er udarbejdet på baggrund af Råstofdirektoratets vejledning (BMP, 2009), samt udarbejdet på basis af input fra to workshoppe, som blev afholdt den 16. og 20. april 2010 i henholdsvis Qaqortoq og Narsaq, med en række interessenter for projektet.

Foruden en SIA udarbejder TANBREEZ Mining Greenland A/S også vurderinger af potentielle påvirkninger på miljøet (VVM eller EIA).

Grontmij | Carl Bro A/S er udpeget som konsulent for TANBREEZ Mining Greenland A/S til at gennemføre denne SIA.

1.1 Anvendte begreber

Under udarbejdelsen af en SIA anvendes en række udtryk som stammer fra engelske udtryk og som findes i vejledningen fra Råstofdirektoratet (BMP, 2009). Denne vejledning findes imidlertid kun på engelsk, hvorfor der ikke findes officielle danske udtryk som anvendes for en SIA. Nedenfor ses en oversigt over de anvendte termer på engelsk samt en oversættelse og forklaring på dansk.

Social Impact Assessment (SIA)	Vurdering af Samfundsmæssig Bæredygtighed (de sociale og samfundsøkonomiske påvirkninger)
Terms of Reference af SIA	Det dokument, som beskriver og præsenterer en plan for den forestående SIA proces
Scoping	Indledende fase, hvor indholdet af projektet defineres og afgrænses og hvor de områder som der skal være særlig fokus på udvælges
Baseline study	En baggrundsundersøgelse, som har til formål at fastlægge informationer og tilstanden inden et projekt opstartes. Baggrundsundersøgelsen kan således anvendes efterfølgende til at måle om der er sket en påvirkning
Benefit and Impact Plan	Plan for hvorledes påvirkninger ved et projekt begrænses mest muligt og en plan hvorledes fordele ved projektet kan optimeres mest muligt.
Impact and Benefit Agreement	En trepartsaftale indgås mellem mineselskabet, kommunen og Råstofdirektoratet, som et led i udnyttelsestilladelsen

1.2 Formål med SIA

Det overordnede formål med at gennemføre en SIA er at identificere og analysere de mulige påvirkninger fra et planlagt mineprojekt, herunder at optimere de positive effekter og minimere de negative påvirkninger. SIA er baseret på en stor grad af inddragelse af relevante aktører fra lokalsamfundet.

I henhold til vejledningen (BMP, 2009) er formålet med SIA'en at:

- Inddrage relevante aktører i høringer og borgermøder
- Udarbejde detaljeret beskrivelse og analyse af den eksisterende sociale og samfundsøkonomiske situation (baseline study), som en basis for udvikling, afværge tiltag og fremtidig monitoring.
- Udarbejde en vurdering af både de positive og negative påvirkninger på såvel nationalt, som lokalt niveau. Disse vurderinger er baseret på de indsamlede baggrundsdata.
- Optimere de positive påvirkninger og minimere de negative påvirkninger fra mineaktiviteterne gennem hele projektets levetid.
- Udarbejde en 'Benefit and Impact Plan' (BIP) til brug for implementeringen af en 'Impact Benefit Agreement' (IBA)

En SIA er inddelt i en række faser, hvoraf den første fase er en indledende fase (scoping fasen), hvor man udpeger de vigtigste områder for undersøgelserne og vurderingen, og udarbejder en plan for hele SIA processen. Det er i denne fase at ToR udarbejdes.

2 LOVGIVNING

Den primære lovgivning, som er relevant for dette mineprojekt er Råstofloven, lov nr. 7 af 7. december 2009 om Mineraler og ressourcer, som trådte i kraft den 1. januar 2010.

3 BESKRIVELSE AF PROJEKTET

I 2001 fik Rimbal Pty Ltd tildelt efterforskningsstilladelse, og selskabet har siden hen forestået en række undersøgelser i tilladelsesområdet. Rimbal Pty Ltd er hjemmehørende i Australien, og er i gang med at etablere et grønlandsk datterselskab, TANBREEZ Mining Greenland A/S.

TANBREEZ planlægger at udvinde kakortokit, der består af tre forskellige lag. Hvert lag har en særskilt farve på grund af de forskellige mineralkombinationer: arfvedsonit (sort), eudialyt (rød) og feldspat-nefelin (hvid).

TANBREEZ er en forkortelse for de metaller, som ifølge planen skal udvindes fra eudialyt (rød): (Ta for tantal, Nb for niobium, REE for sjældne jordarter (Rare Earth Elements) og Z for zirkoniumoxid).

Anvendelse af metallerne

Tantal, niobium og zirkonium bruges alle i legeringer på grund af deres modstandsdygtighed mod korrosion, endvidere bruges tantal i elektronisk udstyr, mens zirconium anvendes til forskellige former for keramik og avanceret keramik til, blandt andet, rumfartsindustrien.

De sjældne jordarter (REE) kan bruges til et stigende antal formål fx i mange grønne teknologier og forbrugsprodukter, såsom vindmøller, genopladelige batterier, hybridbiler, bærbare computere og Ipods. Nogle REE anvendes som katalysatorer i forbindelse med udstødning fra biler, samt til reduktion af partikel emission fra dieslbiler.

Mineprojektet består af et åbent brud, et oparbejdningsanlæg, en havn (med helikopterlandingsplads), en minelejr, et tailingsdeponi og en række interne veje.

Oparbejdningen af forekomsten er en simpel proces, uden brug af kemikalier, og består af et knusningsanlæg, efterfulgt af en magnetisk separator (en proces, der udnytter mineralernes forskellige grader af tiltrækning mod magnetfelter). Resultatet af denne adskillelse, består af tre fraktioner: et sort meget magnetisk koncentrat (mafic), et rødt koncentrat (eudialyt) og et hvidt ikke-magnetisk koncentrat (feldspat). Koncentraterne transporteres til oplagring i havneområdet før udskibning.

Projektet består af:

- Mine (åbent brud)
- Oparbejdningsanlæg (knusning og magnetisk separation)
- Tailingsdeponi (Foster sø)
- Minelejr
- Havn (beliggende i Kangerluarsuk Fjord, hovedadgang for skibet, der skal transportere leverancer og personale. Lagerområde for koncentraterne)
- Lager (til koncentrater og heavy fuel - placeret ved havnen)
- Helikopterlandingsplads
- Infrastruktur (veje mellem minen, oparbejdningsanlæggene, minelejren, tailingsdeponi, og til havneanlægget)
- Energiforsyning (enten gennem hoved strøm forsyningen eller fra heavy fuel strømgeneratorer – 2 x 40' containere)
- Vandforsyning (de eksisterende højtliggende søer skal levere vand)
- Spildevandsrensning (flydende affald fra oparbejdningen og fra minelejren skal behandles og udledes i fjorden)
- Affald (fast affald genereret i mineområdet indsamles og transporteres til Qaqortoq til behandling sammen med lignende affald fra Qaqortoq)

Det er planen, at udvinde ca. 500.000 tons malm per år, og ud af dette, oparbejde feldspat og eudialyt koncentrat. Forekomsten anslås, at have en størrelse på 3000 millioner tons og driften vil derfor kunne fortsætte i flere generationer.

Det forventes, at byggefasen starter i sommeren 2011 og fortsætter til slutningen af 2012, hvor driftsfasen forventes at starte.

Projektets forventede sociale fordele og påvirkninger

Projektet vil bidrage til Grønlands økonomi, hovedsagelig, i form af direkte beskæftigelse af grønlandsk arbejdskraft samt skatteindtægter (indkomst- og selskabsskat), som følge af ansættelse af medarbejdere samt fra selve minedriften.

I driftsperioden forventer projektet at beskæftige 60-80 personer. Der vil blive brug for medarbejdere på alle kvalifikationstrin, og grønlandsk arbejdskraft vil få fortrinsret. Projektet vil desuden åbne for forskellige forretningsmuligheder for lokalsamfundet i form af levering af varer og tjenesteydelser fx, lokale fødevarer (fisk og lammekød), vask og rens, catering, IT support, assistance fra lokale håndværkere, reservedele, bådfragt osv.

Der foreligger pt. ikke en klar beskrivelse og kortlægning af de forskellige jobmuligheder på projektet og en oversigt over hvilke kompetencer, der kræves for at bestride disse jobs.

4 SIA PROCESSEN

4.1 SIA team

Der er udpeget et team fra Grontmij I Carl Bro A/S til at gennemføre SIA processen. Teamet består af eksperter, som har erfaring og viden om gennemførelse af en SIA proces, detaljeret kendskab til Grønland (sprog og kultur), kendskab til mine-aktiviteter generelt og til metodikker indenfor formidling og facilitering. Grontmij I Carl Bro A/S vil lede SIA processen, som uafhængig konsulent og involvere relevante interessenter (herunder offentligheden) undervejs i processen.

4.2 Tilgang til SIA

Vejledningen fra Råstofdirektoratet (BMP, 2009) fungerer som basis reference for SIA processen. I både planlægningen og gennemførelsen af SIA processen vil andre internationale referencer og erfaringer fra andre SIA processer fra mine-industrien eller andre industrielle aktiviteter i den Arktiske region blive brugt. Endvidere vil viden og erfaring udviklet i Grønland i forbindelse med identifikation og analyse af de sociale og samfundsmæssige forhold og mulige påvirkninger blive anvendt.

SIA processen vil være baseret på høj grad af inddragelse af lokale aktører i hele processen. Der vil være fokus på kommunikation og dialog under forløbet, hvor nyeste metoder til inddragelse og diskussion vil blive anvendt. SIA processen er endvidere karakteriseret af at være en iterativ proces, hvor input fra interessenter inddrages løbende i projekt designet.

4.2.1 General tilgang

Den generelle tilgang til SIA processen er, at der er fokus på at identificere hvilke forhold, der er mellem de potentielle påvirkninger fra projektet og forventede samfundsøkonomiske fordele ved projektet.

Identifikationen af disse forhold (negative påvirkninger, fordele, indirekte effekter osv.) vil blive baseret på baggrundsundersøgelsen (baseline study) og på analysen af projektet samt en checkliste af en række spørgsmål, som adresserer de primære sociale forhold, der bør undersøges nærmere.

De relevante mulige påvirkninger vil blive identificeret og de forhold, som er af størst interesse for de lokale interessenter vil få højest prioritet.

SIA processen vil også inkludere en vurdering af de identificerede potentielle påvirkninger og foreslå mulige tiltag for at minimere eller afværge disse påvirkninger.

SIA processen vil også inkludere en vurdering af de identificerede potentielle fordele og foreslå tiltag til at optimere disse fordele.

Der vil være speciel fokus på:

- Jobskabelse, uddannelse og træning samt forretningsudvikling
- Leforhold og kulturelle forandringer
- Arbejds miljø og sundhed

4.2.2 Tilgang til den indledende fase

Den indledende fase (scoping fasen) er den første fase i SIA processen. Første skridt i denne fase var, at udvikle en checkliste med relevante spørgsmål, som skal håndteres i SIA processen. Denne liste blev udviklet på baggrund af en række dokumenter som, Råstofdirektoratets vejledning (BMP, 2009), 'Socio-Economic Impact Assessment Guideline' (Mackenzie Valley) og 'Addressing the Social Dimensions of Private Sector Projects' (International Finance Corporation - World Bank Group).

Endvidere er grønlandske undersøgelser og dokumenter som f.eks. SLiCA (Survey of Living Conditions in the Arctic) blevet brugt.

Næste skridt var, at præsentere denne liste for Råstofdirektoratet (15. marts 2010) og efterfølgende for en række interessenter på workshoppe i henholdsvis Qaqortoq og Narsaq den 16. og 20. april 2010. Under hver workshop blev listen præsenteret og i en gruppesession inviteret til at give kommentarer til denne liste. I gruppesessionerne blev listen med spørgsmål gennemgået i form af, om det er de rette spørgsmål, der er stillet og deltagerne blev inviteret til at stille supplerende spørgsmål. Endelig blev samtlige deltagere og alle inviterede blev opfordret til at sende yderligere kommentarer og bidrag.

Resultatet af workshoppe findes i rapport fra de to workshoppe i Appendix 1, som indeholder et detaljeret Appendix 1 over samtlige spørgsmål og kommentarer som blev stillet i gruppesessionerne.

Denne ToR er således baseret på resultatet af den indledende fase (scoping fasen) samt gennem dialog med interessenter på workshoppe.

4.2.3 Tilgang til de øvrige faser

Udvælgelsen af samfundsøkonomiske parametre for baggrundsundersøgelsen (baseline study) vil blive baseret på kriterier, der er karakteristiske for leveforholdene i den Arktiske region, foruden vejledningen fra BMP samt fra andre internationale referencer.

For feltarbejde, herunder indsamling af informationer og konsultationer i relation til dette projekt, vil dette blive gjort med mest mulig hensyn til de aktuelle leve- og arbejdsbetingelser i Grønland. Endvidere vil metoder, der sikrer høj grad af inddragelse af interessenter blive anvendt i processen.

4.3 Det undersøgte område

SIA processen vil dække det område, som vil blive berørt af projektet samt de omkringliggende byer og bygder, som vil blive påvirket af projektet og som vil kunne få gavn af fordelene ved projektet. Projektet vil have fokus på de tre byer i Kujalleq Kommune (Qaqortoq, Narsaq og Nanortalik), hvor fokus vil være på Qaqortoq og Narsaq.

For baggrundsundersøgelsen vil informationerne blive indsamlet på tre niveauer: Hele Grønland, Kommune Kujalleq og de tre byer (Narsaq, Qaqortoq og Nanortalik).

SIA vil dække følgende faser I projektet:

- Anlægsfasen (2011-2012)
- Driftsfasen (2012 - ...)
- Efter nedlukning af minen

5 SAMFUNDSØKONOMISKE OG SOCIALE FORHOLD, SOM VIL BLIVE ADDRESSERET I SIA PROCESSEN

Som et resultat af den indledende fase, herunder modtagelse af input fra interessenter, som deltog i workshoppe i Qaqortoq og Narsaq, er følgende hovedpunkter identificeret:

Jobskabelse, uddannelse og træning samt forretningsudvikling.

Følgende samfundsøkonomiske og sociale forhold, som også vil blive berørt I SIA processen er:

- Beskæftigelse
- Økonomiske forhold (økonomi, uddannelse og træning, forandringer i produktionssystemet, pludselig indkomststigning)
- Uddannelse
- Offentlig service og økonomi
- Plan og infrastruktur
- Sociale forhold (udsatte grupper)
- Sundhed
- Kultur og natur ressourcer (herunder fiskeri, fangst og turisme)
- Kumulativ effekt

Appendix 1 indeholder samtlige spørgsmål fra workshoppe, hvor kapitel 10 indeholder anbefalinger til det videre arbejde, som er baseret på input fra de to workshoppe.

6 SIA METODER

6.1 Baggrundsundersøgelse (baseline study)

Formålet med baggrundsundersøgelsen er at kende de lokale og nationale forhold i Grønland for en række faktorer inden mineprojektet bliver igangsat. Baggrundsundersøgelsen vil indeholde indsamling af informationer om de demografiske forhold, økonomiske forhold og tendenser, politiske strukturer, lokale organisationer, kulturelle forhold, og andre faktorer, som kan blive påvirket af projektet. Baggrundsundersøgelsen vil tillige hjælpe med at forudse hvordan projektet vil påvirke disse faktorer. Udviklingen af baggrundsundersøgelsen og identifikation af de mulige påvirkninger er en iterativ og parallel proces.

Når de områder, som har særlig fokus, er blevet identificeret bliver der designet detaljerede undersøgelser for udvalgte grupper (fokus grupper), som vil blive påvirket af projektet.

Baggrundsundersøgelsen vil være baseret på indsamling af sekundære informationer og primære informationer ved brug af kvalitative og kvantitative metoder.

Indholdet af baselineundersøgelsen er baseret på identifikation af en række temaer, som er vurderet at være vigtige. Identifikationen er baseret på vejledningen fra Råstofdirektoratet (BMP, 2009), SLiCA undersøgelsen (Poppel et al, 2007) og fra IFC, (IFC, 2003). For hvert tema og undertema har SIA teamet vurderet, hvorledes disse informationer kan blive indsamlet og analyseret.

6.1.1 Indsamling af data og information fra sekundære kilder.

Første skridt er, at gennemgå den eksisterende information fra sekundære kilder. Disse kilder er officielle data om Grønland, og Kommune Kujalleq, og evt. data fra mine området (Kringlerne). Endvidere vil relevante forskningsrapporter og undersøgelser blive inddraget i denne fase.

6.1.2 Indsamling af data og information fra primære kilder.

Indsamlingen af data og informationer fra primære kilder vil anvende både kvalitative og kvantitative metoder.

SIA teamet vil udvikle specifikke interview spørgeskemaer og værktøjer til brug for indsamling af kvalitativ information. Disse metoder er baseret på internationale standarder, lokal erfaring og de aktuelle forhold ved TANBREEZ mineprojektet.

Internationale eksperter vil sikre, at de anvendte metoder og værktøjer er videnskabelige anerkendte. Eksperter med grønlandsk baggrund vil blive ansvarlig for at sikre, at de lokale hensyn bliver inddraget i valg og tilpasning af metoder og værktøjer. Alle værktøjer vil blive testet før de vil blive brugt.

Kvalitative metoder

Kvalitative metoder arbejder med folks antagelser og forestillinger, og derved hvordan ser de sig selv og verden omkring dem. Et antal forskellige teknikker vil blive brugt afhængigt af kompleksitet på emnet og på de aktuelle gruppestørrelser.

For store grupper, vil gruppemøder og gruppeinterviews blive brugt. For mindre grupper, som f.eks. fokusgrupper, der repræsenterer en større gruppe, vil der blive designet et program, hvor inddragende teknikker vil blive brugt til at understøtte indsamling af informationer, holdninger, antagelser og forestillinger.

Personer, som har et særligt kendskab til et specifikt område, vil blive individuelt interviewet til belysning af denne specifikke information og som vil bidrage til en øge forståelse af en kompleks situation og til at få information om eventuelle tillige hændelser.

Information der indsamles i fokus grupper ved brug af kvalitative metoder og teknikker er:

- Anvendelse af arealet
- Livsbetingelser/levebrød og kulturelle forandringer
- Sundhed
- Forretningsmuligheder
- Uddannelse

Efter indsamling af informationer fra primære kilder, vil der sendes en rapport med de data og informationer, som er indsamlet, samt resultatet og referat fra mødet/workshoppen. Gennemførte interviews vil blive sendt til deltagerne for validering og for information.

Kapitel 7 indeholder en liste over de udvalgte interessenter og hvorledes de vil blive inddraget i baggrundsundersøgelsen og i de resterende faser af SIA processen.

Kvantitative metoder

Kvantitative metoder vil blive brugt til at generere data for en række områder, som er relevante for lokalområdet. Til dette formål vil SLiCA undersøgelsen (Poppel et al, 2007) blive brugt, samt øvrige undersøgelser, såsom mobilitetsundersøgelsen (Mobilitetsstyregruppen, 2010).

6.2 Jobmuligheder – job faktor

For at vurdere TANBREEZ projektets muligheder for at skabe job vil en såkaldte job faktor (multiplier employment factor) blive brugt.

Denne faktor indikerer, hvor mange job, der bliver skabt i lokalsamfundet pr job skabt direkte på mineprojektet. Her er der både tale om de indirekte job, som skabes i lokalsamfundet i forbindelse med levering af varer og services samt de job, som vil blive skabt generelt pga. øget købekraft hos de lokale, som er ansat på projektet og derved disse afledte jobs. Denne faktor viser også hvor mange job der udenfor mine vil forsvinde når mine lukkes.

Denne beregning, der vil blive foretaget vil blive baseret på data indsamlet fra lignende projekter tilpasset de lokale forhold.

6.3 Metoder til at vurdere selve påvirkningerne

Den metode, som vil blive brugt til at analysere de identificerede påvirkninger (positive, som negative) forårsaget af projektet fra både anlægs- og driftsfasen, vil blive baseret på en såkaldt Social Impact Matrix. Denne matrix er udviklet på basis af Leopold Matricen (Leopold et al, 1971). Denne matrix indeholder to dimensioner, dels aktiviteterne i projektet og dels sociale og samfundsøkonomiske forhold, som menes at blive påvirket af og under projektet. Matricen ses i tabel 6.1.

For hver kombination vil en antal påvirkninger blive identificeret og karakteriseret. Dette vil bruges, som grundlag for forslag til tiltag, enten for at optimere de positive påvirkninger eller minimere/afværge de negative. Matrixen vil ses i tabel 6.1.

Tabel 6.1. Illustration af matrix som vil blive anvendt til analyse af de identificerede påvirkninger.

		Sociale og samfundsøkonomiske forhold		
		Forretningsmuligheder	Jobskabelse	Osv.
Aktiviteter i projektet	Transport af varer	Karakterisering af påvirkningen	Karakterisering af påvirkningen	
	Transport af koncentratet	Karakterisering af påvirkningen	Karakterisering af påvirkningen	
	Osv.			

7 INVOLVERING AF INTERESSETER

7.1 Interessenter

For dette projekt, er følgende liste over interessenter blevet identificeret, dels ved brug af Guidelines fra BMP (2009) og ved dialog med interessenterne på workshoppen i april 2010. Listen kan udvides i løbet af projektet.

Tabel 7.1. Interessenter, som er blevet identificeret for TANBREEZ projektet.

Råstofdirektoratet
Departementer: - Sundhed - Sociale anliggender - Fiskeri, fangst og landbrug - Erhverv og arbejdsmarked - Indenrigsanliggender, Natur og Miljø - Bolig, Infrastruktur og trafik - Kultur, uddannelse og forskning og kirken
Kujalleq kommune - Erhvervs- og arbejdsmarked - Kultur, Fritid og forebyggelse - Teknik, Miljø og Bolig - Skole og daginstitutioner - Økonomiforvaltning
Grønlands Naturinstitut
Kommunernes Landsforening (KANUKOKA)
Arbejdernes Fagforening (SIK)
Grønlands Arbejdsgiverforening (GA)
NUSUKA
Arbejdsformidling (Piareersarfik)
Arbejdsmarkedsafdelingen
Kokkeskolen i Narsaq
Mine- og entreprenørskolen (Sanilin)
Fiskeindustriskolen
Jern- og Metalskolen
Grønlands Turist- og Erhvervsråd GTE
Fiskere og fangeres organisation. Nationalt og lokalt (KNAPK, APP)
Fritidsfangere/fiskere (TKAP)
Fåreavlerne

Landbrugsforsøgscenteret
Nationalmuseet og arkiv
Narsaq Museum
UNESCO
Naturforening
Kvindeforening
De ældres forening
Arbejdstilsynet
ICC
Earth Charter, AVATAQ, Timmiaq osv.
Lokale virksomheder

7.2 Involvering af interessenterne i SIA processen

Tabel 7.2 Involvering af de udvalgte interessenter i de forskellige faser af SIA processen.

SIA fase	Interessenter	Formål med involveringen	Tidsplan
Indledende fase (scoping) (workshop)	Se deltagerliste fra workshop i Appendix 1.	Formålet var dels at orientere om projektet og dels at få input og kommentarer til et udkast til scoping af SIA	16. og 20. april 2010

SIA fase	Interessenter	Formål med involveringen	Tidsplan
Baggrundsundersøgelse (baseline study) (Kvalitative metoder)	Myndigheder og personer som har adgang til relevant information	Formålet er at indsamle information til baggrundsundersøgelsen som ikke er tilgængelig fra sekundære kilder og verificeres allerede indsamlet information eller opdatere allerede indsamlet information.	Juni 2010
Baggrundsundersøgelse interviews: (baseline study) (Kvalitative metoder)	Udvalgte interessenter	Formålet er at indsamle informationer og opfattelser/ forestillinger (bekymring, forventninger, mv.) fra specifikke grupper af interessenter der bliver særligt berørt af projektet (f.eks. fiskere og fangere).	Juni 2010
Baggrundsundersøgelse (baseline study) (Kvantitative metoder)	Repræsentanter fra lokalbefolkningen i Narsaq, Qaqortoq og delvis fra Nanortalik.	Formålet er at indsamle data på husholdsniveau for baseline undersøgelsen, og for specielt udvalgte potentielt påvirkede grupper som er repræsentative for den lokale befolkning.	Juni 2010

SIA fase	Interessenter	Formål med involveringen	Tidsplan
Udvikling af udkast til	Involverede interessenter	Formålet er, at identificere potentielle hovedpunkter til	Maj 2010 – Oktober 2010

'Benefit' og 'Impact' planen	(tabel 7.1)	'Impact' og 'Benefit' planen. Dette foregår ved en høj grad af involvering af relevante interessenter.	
Udvikling af monitorings- ¹ og evaluerings- ² planer	Råstofdirektoratet og udvalgte partnere	Formålet er at definere hvordan monitoringen og evalueringen af 'Benefit' og 'Impact' planen skal foregå.	August 2010 - Oktober 2010

SIA fase	Interessenter	Formål med involveringen	Tidsplan
SIA rapport i offentlig høring	Råstofdirektoratet	Formålet er at præsentere et tidligt udkast til BMP.	
SIA rapport i offentlig høring	Involverede interessenter (tabel 7.1) Offentligheden	Formålet er at præsentere, afklare, validere og modtage reaktioner på resultaterne i analysen af påvirkninger og på anbefalinger i udkastet til 'Benefit' og 'Impact' planen.	November 2010 - December 2010

¹ **Monitering:** Løbende indsamling og analyse af data over den aktuelle udvikling. Moniteringen anvendes til at se hvordan udviklingen forløber. Monitering giver således en tidlig indikation ift. hvordan det går ift. de fastsatte mål. Moniteringen udføres ofte med udgangspunkt i en række udvalgte indikatorer.

² **Evaluering:** Undersøger om en aktivitet har forløbet, som forventet. Evaluering bruges også til at identificere hvorfor en aktivitet har været en succes eller en fejltagelse, og er derved med til at forbedre aktiviteter.

8 RAPPORT FORMAT AF SIA RAPPORTEN

I henhold til vejledningen fra Råstofdirektoratet (BMP, 2009), skal SIA rapporten udarbejdes på grønlandsk, dansk og engelsk.

Indholdsfortegnelsen for SIA rapporten for TANBREEZ projektet vil tage udgangspunkt i nedenstående punkter (BMP, 2009):

- Forside
- Resumé
- Definitioner og forkortelser
- Introduktion
- Politikker, lovgivning og administrative betingelser
- Beskrivelse af projektet
- Beskrivelse af anvendte metoder
- Beskrivelse af den sociale baseline
- Muligheder påvirkninger
- Analyse af alternativer
- Optimering af muligheder og afværgede de negative påvirkninger
- 'Benefit' og 'Impact' planen
- Monitoringsplan
- Evalueringsplan
- Borger inddragelse
- Appendiks

9 SIA TIDSPLAN

Nedenfor ses en foreløbig tidsplan for SIA processen og på de eksisterende informationer.

SIA faser	Tidsperiode
Indledende fase (scoping fasen) (udvikling af ToR)	Marts – Maj 2010
ToR	Juni 2010
Baggrundsundersøgelse	Juni 2010
Baggrunds Rapport	Juli 2010
Analyse af påvirkninger og afværgende tiltag	Juni – Oktober 2010
'Benefit, Impact and Monitoring Plan'	Juni – Oktober 2010
Endeligt udkast af SIA	November 2010
Offentlighøring og konsultation af SIA	November – December 2010
Endelig SIA	Januar 2011
Udvikling af 'Impact and Benefit' aftale	Januar – Marts 2011
Endelig IBA aftale	?

10 ANBEFALINGER TIL DET VIDERE ARBEJDE

På baggrund af workshopkene i april 2010 er følgende blevet fremhævet af deltagerne (en fuld rapport fra workshopkene findes i Appendix 1):

Arbejdspladser

- Der er et behov for en kortlægning af de nødvendige kompetencer for at få ansættelse på minen (herunder arbejdssprog)
- Der blev efterspurgt en oversigt over de jobs som skal besættes på projektet.
- Ønske om fleksibilitet ifm. ansættelse på projektet
- Generelt fokus på uddannelse og træningsmuligheder

Arbejdsvilkår

- Overvejelse omkring forskellige ansættelsesmodeller (2 uger inde/2 uger ude og 3 uger inde og 3 uger ude)
- Overvejelse omkring muligheden for forskellige aktiviteter for de lokale minearbejdere, når de ikke er i minen for at sikre, at de fastholdes som arbejdskraft på projektet

Information

- Der er et ønske om en generel og løbende information om projektet til lokalbefolkningen
- Der er et ønske om en tidlig information vedr. mulige kommende arbejdspladser på projektet, for at forberede lokalsamfundet på at få ansættelse på projektet, herunder forberede den nødvendige uddannelse og træning
- Generelt behov for information vedr. job og arbejdsbetingelser

Uddannelse/træning

- Vil der være mulighed for praktikpladser på projektet?
- Hvordan involveres de lokale uddannelsesinstitutioner?
- Nanortalik burde også inkluderes i gruppen af interessenter, da der findes erfaringer med træning og uddannelse fra et andet mineprojekt
- Overvej at bruge Greenland Mining Service i den forbindelse, da de har været involveret i mineprojektet i Nanortalik

Forretningsmuligheder

Forretningsmuligheder for levering af services og produkter til projektet

- Hvordan forbereder lokalsamfundet sig på de varer og services, som skal leveres til projektet – for at sikre at så meget, som muligt leveres lokalt?

Infrastruktur

- Kunne en vej fra Narsaq til minen være en mulighed i fremtiden? Dette skulle i givet fald koordineres med kommunens øvrige udviklingsplaner
- Der blev stillet spørgsmål til beliggenheden af havnen:
 - Er der dybt nok?
 - Er passagen til Kangerluarsuk bred og dyb nok?
 - Hvad med isen – vil den kunne give problemer?
- Kan man udnytte den tomme skibstonnage når skibene afhenter koncentrat? (6 skibe om året indenfor en periode på 4 måneder)?
- El-forsyning

- Flere grønne løsninger burde undersøges
- Kan tailings blive brugt til andre formål?
- Ønske om at forskellige projekter samarbejder (her tænkes specielt på Kvanefjeldsprojektet)

Emner, som er videreført til EIA teamet

- Er sikkerheden ved tailings deponering i søen tilstrækkelig?
- Vil projektet give anledning til støv problemer, som vil kunne påvirke fåreavl syd for forekomsten?
- Vil projektet give anledning til støv problemer, som vil kunne påvirke Landbrugsforsøgscenteret syd for forekomsten?
- Vandforsyning – er der nok vand i området? (Lokale har noteret sig at Lakseelven har væsentlig mindre vand i løbet af sensommeren)

11 KONSULTEREDE DOKUMENTER

Appendix 1 indeholder en rapport fra de to workshoppe, der blev afholdt den 16. og den 20. april 2010 i henholdsvis Qaqortoq og i Narsaq. Denne rapport indeholder det scoping dokument som blev diskuteret på workshoppen med interessenterne, samt de kommentarer og input der blev genereret under workshoppen.

12 REFERENCER

BMP (Råstofdirektoratet), SIA Guidelines for Mining Projects, November 2009
http://www.bmp.gl/minerals/SIA_guidelines.pdf

Exploitation in Greenland. Bureau of Mineral and Petroleum, March 2007
- Online: www.bmp.gl (minerals)

International Finance Corporation (IFC), Addressing the Social Dimension of Private Projects – Good practice Note, 2003
[http://www.ifc.org/ifcext/enviro.nsf/AttachmentsByTitle/p_SocialGPN/\\$FILE/SocialGPN.pdf](http://www.ifc.org/ifcext/enviro.nsf/AttachmentsByTitle/p_SocialGPN/$FILE/SocialGPN.pdf)

International Principles for Social Impact Assessment. IAIA Special Publication Series No. 2. May 2003.
<http://www.iaia.org/publicdocuments/special-publications/SP2.pdf>

Leopold, L. B., Clarke, F. E., Hanshaw, B. B. and Balsley, J. R. A procedure for evaluating environmental impact. Geological Survey Circular 645, Government Printing Office, Washington, D.C. 13 pp, 1971.

Mackenzie Valley, Socio-Economic Impact Assessment Guidelines, ?
http://www.reviewboard.ca/reference_lib/index.php?section=18

Mobilitetsstyregruppen, Mobilitet i Grønland, 2010

Poppel B. et al, Survey of Living Conditions in the Arctic (SLiCA): Inuit, Saami and the Indigenous Peoples of Chukotka, 2007. <http://www.arcticlivingconditions.org/>

Principles and guidelines for social impact assessment in the USA. The Interorganizational Committee on Principles and Guidelines for Social Impact Assessment, 2003
- Online:
<http://www.iaia.org/modx/assets/files/US%20principles%20final%20IAPA%20version.pdf>

Additional relevant literature is described in the following publication (p. 100-103):

Social Analysis Guidelines in Natural Resource Management. The World Bank.
- Online:

http://info.worldbank.org/etools/library/view_p.asp?lprogram=107&objectid=238462

APPENDIX 1

Rapport fra workshoppene i Qaqortoq og Narsaq den 16. og den 20. april 2010

**Rapport fra workshop
den 16. april 2010 i Qaqortoq og
den 20. april 2010 i Narsaq**

TANBREEZ Mining Project

Maj 2010

INHOLDSFORTEGNELSE		SIDE
1	INTRODUKTION	3
1.1	Formål	3
1.2	Program	3
2	KORT OM PROJEKTET	4
3	KORT OM SIA PROCESSEN HERUNDER INTERESSENER	5
3.1	Forslag til interessenter	5
4	KONKLUSIONER FRA WORKSHOPPENE	6
5	GRUPPESESSIONERNE	7
6	NÆSTE SKRIDT	8
7	DELTAGERLISTE	8
2.	NATUR RESSOURCER, TURISME OG KULTUR	15

ANNEKSER

- 1.1 Introduktion til gruppediskussionerne samt tilhørende spørgsmål
- 1.2 Supplerende spørgsmål genereret i grupperne

1 INTRODUKTION

TANBREEZ Mining Greenland a/s afholdte to workshoppe, den 16. april 2010 i Qaqortoq og den 20. april 2010 i Narsaq for en række interessenter i forbindelse med et planlagte mine projekt (Kringlerne).

1.1 Formål

Formålet med workshoppe var dels, at give en generel orientering af projektet og dels, at orientere om den forestående proces vedrørende vurderingerne af de sociale og samfundsøkonomiske konsekvenser ved projektet herunder, at få input fra interessenterne til denne proces. Workshoppe var således opdelt i to dele, dels en præsentationsdel og dels en gruppesession.

Som forberedelse til workshoppe var der udarbejdet en række temaer og spørgsmål, som skulle være med til at skabe rammerne og indholdet for projektet (scoping). Se i øvrigt annekst 1.1.

Under gruppesessionerne blev disse spørgsmål diskuteret med det udgangspunkt, om spørgsmålene var de rigtige og relevante eller om andre spørgsmål skulle stilles i forbindelse med projektet.

1.2 Program

- Velkomst ved TANBREEZ Mining Greenland
- Formål / forventninger til workshoppen
- Præsentation af projektet
 - Forekomsten
 - Selve projektet herunder oparbejdningsprocessen og antal forventede beskæftigede
 - De forskellige undersøgelser, der skal gennemføres til en ansøgning om en udvindingstilladelse
- Præsentation af SIA processen
- Gruppediskussioner med følgende temaer:
 - Beskæftigelse
 - Økonomiske forhold
 - Uddannelse
 - Offentlig service og økonomi
 - Plan og infrastruktur
 - Sociale forhold Sundhed
 - Kultur og natur ressourcer
 - Kumulativ effekt
- Præsentation i plenum
- Afslutning

2 KORT OM PROJEKTET

TANBREEZ mine projektet, der er beliggende mellem Qaqortoq og Narsaq (se nedenstående kort), planlægger at udvinde kakortokit. Kakortokit består af tre forskellige lag: et rødt (eudialyt), et hvidt (feldspat-nefelin) og et sort (arfvedsonit).

Figur 1. Kort over området med angivelse af forekomsten og selve mine site.

Mineprojektet består af et åbent brud, et oparbejdningsanlæg, en havn, en minelejr, et tailingsdeponi og nogle interne veje.

Oparbejdningsprocessen er simpel, og består af et knusningsanlæg, efterfulgt af en magnetisk separator. Der bruges ingen kemikalier i processen.

Det er planen, at udvinde ca. 500.000 tons malm per år. Forekomsten anslås at have en størrelses på 3000 mio. tons.

På baggrund af de foreliggende informationer, forventes der at blive beskæftiget mellem 60 – 80 personer i driftsfasen og af disse forventes 75% ifølge nuværende beregninger at være lokale, mens de resterende 25% forventes at være udenlandsk arbejdskraft.

Endvidere forventes en række forretningsmuligheder for lokalsamfundet i form af levering af varer og tjenesteydelser, fx lokale fødevarer (fisk og lammekød), vask, rens, catering, udlejning af huse/værelser/hotel, IT support, assistance fra lokale håndværkere, reservedele, bådfragt osv.

Anlægsfasen forventes at finde sted i 2011 og 2012, mens opstart af minen forventes at være i slutningen af 2012.

Mht. miljøundersøgelserne er baggrundsniveauer for det naturlige og biologiske miljø undersøgt gennem en årrække (fiskebestand, vand i elv, lav, fugle osv.) De foreløbige resultater viser at mineprodukterne ikke indeholde miljøskadelige stoffer som tungmetaller og andre stoffer som kan skade naturen. Der er heller ikke noget som tyder på at mineprojektet vil forstyrre vigtige fiskepladser. Intet tyder på at der vil ske tab af levesteder for sjældne dyr eller planter.

3 KORT OM SIA PROCESSEN HERUNDER INTERESSETER

Formålet med en SIA proces er, at vurdere sociale og samfundsøkonomiske fordele og påvirkninger ved mine projektet, og herunder, at optimere fordelene ved projektet og minimere negative påvirkninger af projektet.

Det er et krav fra Råstofdirektoratet, at der skal udarbejdes en SIA i forbindelse med en ansøgning om udvindingstilladelse. Tidligere var denne vurdering en del af miljøvurderingen (VVM). I 2010 bliver der gennemført såvel denne undersøgelse af de sociale og samfundsøkonomiske forhold (SIA) samt miljøvurderingen (VVM).

SIA processen består af følgende faser:

- Omfang og fokus for SIA (Scope)
- Baggrundsforhold (Baseline Study)
- Analyse af fordele og påvirkninger (Benefit and Impact), samt identifikation af samfundsmæssige risici og muligheder
- Udkast til plan for fordele og påvirkninger (optimere de positive og minimere de negative)
- SIA rapport og offentlig høring
- Endelig SIA
- Samarbejdsaftale om fordele og påvirkninger
- Endelig plan for fordele og påvirkninger (optimere de positive og minimere de negative) samt en monitoringsplan

3.1 Forslag til interessenter

På baggrund af forslag fra workshoppene er der sammenfattet følgende forslag interessenter:

Selvstyret (Sundhed, sociale anliggender, Fiskeri, Fangst og Landbrug, Indenrigsanliggender, Natur & Miljø, Infrastruktur og Trafik, Kultur, Uddannelse og Forskning)

Kujalleq Kommune (Erhvervs- og arbejdsmarked, Kultur, Fritid og Forebyggelse, Social forvaltning, Teknik Miljø og Bolig, Skole og Daginstitutioner, Økonomiforvaltning)

KANUKOKA
Det lokale erhvervsliv
Fiskere og fangere
SIK/SIP
Arbejdsmarkedsforeninger (GA og NUSUKA)
Arbejdsformidlingen, Piareersarfiit
Landbrugsområdet
Konsulenttjenesten
Råstofudvalget
Turisme
Museet
UNESCO
ICC
A/S INI
Naturinstituttet
Uddannelsesinstitutioner
Nukissiorfiit (strømforsyning)
Lokale service virksomheder
Miljøorganisationer (AVATAQ, Timmiaq osv)

4 KONKLUSIONER FRA WORKSHOPPEN

Workshoppen var generelt præget af en god og åben dialog. Der blev stillet en række spørgsmål undervejs. De to gennemgående temaer fra deltagerne på workshoppen var dels spørgsmålet om arbejdspladser i forbindelse med projektet og dels forretningsmuligheder for levering af services og varer.

Et spørgsmål, der blev rejst var 'Hvad skal der til for at opkvalificere de lokale til at varetage de poster, som er tiltænkt udenlandsk arbejdskraft? Og hvilke typer jobs forventes ikke at kunne varetages af lokale?

Det blev pointeret af TANBREEZ mining, at der vil blive fokus på at ansætte lokal arbejdskraft, såfremt de ønskede kompetencer er til stede lokalt. Endvidere nævnte TANBREEZ at der vil være fokus på at ansætte kvinder, også i stillinger (såsom maskinførere, chauffører osv), som oftest ikke varetages af kvinder i Grønland. I den forbindelse planlægger TANBREEZ mining at tilbyde uddannelse/træning for at få flere kvinder på projektet.

Der blev rejst et spørgsmål vedrørende muligheden for at lave en vej mellem Qaqortoq og Kringlerne, som var foreslået af den tidligere projekt ejer. Til dette svarende TANBREEZ, at denne vej ikke er indeholdt i de nuværende planer da en vej er alt for dyr taget i betragtning af størrelsen på det nuværende projekt. Det nuværende projekt har ændret sig væsentligt i forhold til det projekt fra den tidligere projekt ejer. Hvis det nuværende projekt bliver udvidet på et senere tidspunkt må en vej blive overvejet på ny.

Det var vigtigt undervejs at pointere, at denne workshop er det første i en række af forskellige initiativer, hvor relevante interessenter bliver involveret i processen. Der bliver således løbende muligheder for at komme med input til projektet, således at projektet afspejler interessenternes viden og interesse.

5 GRUPPESESSIONERNE

SIA teamet havde inden workshoppene udarbejdet et udkast til en række spørgsmål, som skulle danne rammerne og indikere indholdet på SIA processen. Dette er samlet i et dokument, som blev distribueret inden workshoppene til deltagerne og som findes i Annex 1.1 Annex 1.2 indeholder en detaljeret gennemgang af diskussionerne i grupperne.

Hovedpointerne fra gruppediskussionerne er skitseret nedenfor:

Arbejdspladser

- Der er et behov for en kortlægning af de nødvendige kompetencer for at få ansættelse på minen (herunder sprog).
- Der blev efterspurgt en oversigt over de jobs som skal besættes på projektet.
- Vil der være mulighed for praktikpladser på projektet?
- Hvordan involveres de lokale uddannelsesinstitutioner?
- Nanortalik burde også inkluderes i gruppen af interessenter, da der findes erfaringer med træning og uddannelse fra et andet mineprojekt.
- Tidlig information er med til at forberede lokalsamfundet på at få ansættelse på projektet, herunder forberede den nødvendige uddannelse og træning.
- Generelt behov for information vedr. job og arbejdsbetingelser.
- Ønske om fleksibilitet ifm ansættelse på projektet (f.eks. to ugers turnus eller tre uger turnus).
- Generelt fokus på uddannelse og træningsmuligheder
 - Overveje at bruge GMS i den forbindelse, da de har været involveret i mineprojektet i Nanortalik.

Infrastruktur

- Kunne en vej fra Narsaq til minen være en mulighed i fremtiden? Dette skulle i givet fald koordineres med kommunens øvrige udviklingsplaner.
- Der blev stillet spørgsmål til beliggenheden af havnen
 - Er der dybt nok?
 - Er passagen til Kangerluarsuk bred og dyb nok?
 - Hvad med isen – vil den kunne give problemer?
- Kunne skibene blive brugt til returgods når de ankommer tomme til mine site? (6 skibe om året indenfor en periode på 4 måneder)?
- Vandforsyning – er der nok vand i området? (Lokale har noteret sig at der Lakseelven har væsentlig mindre vand i løbet af sensommeren).
- El-forsyning
 - flere grønne løsninger burde undersøges.
- Kan tailings blive brugt til andre formål?
- Ønske om at forskellige projekter samarbejder (her tænkes specielt på Kvanefjelds projektet)

Miljø

- Vil støv kunne påvirke fåreavl som er lokaliseret syd for forekomsten?
- Vil støv fra projektet påvirke landbrugsforsøgsskole?
- Vil projektet påvirke tilstedeværelsen af torsken i Kangerluarsuk?

6 NÆSTE SKRIDT

Under mødet blev deltagerne inviteret til at komme med yderligere input til projektet efter mødet.

På baggrund af samtlige input fra stakeholders, udarbejdes ToR for projektet. Dette skal sendes i høring inden det godkendes af Råstofdirektoratet (BMP).

7 DELTAGERLISTE

Workshop Qaqortoq:

Ove E. Christensen, STARK Qaqortoq
Lasse Davidsen, Kommunalbestyrelsesmedlem
Lisbeth Søvn Dahl Pedersen, Kommunalbestyrelsesmedlem
Inuk Lund, Sanasoq Namminersortoq
Birger Kristoffersen, Kommuneplanlægger
Grethe Nielsen, Erhvervschef
Suka Frederiksen, Kulturchef
Gerhardt Jakobsen, Formand Qaqortoq APP
Søren Noahsen, Næstformand Qaqortoq APP
Lars Motzfeldt, Qaqortoq Entreprenørforretning
Benny Larsen, Qaqortoq Entreprenørforretning
Erik Nørskov, Nørskov Gruppen ApS
Alex Nørskov, Nørskov Gruppen ApS
Kaj Lyberth, Sulisartut Højskolia
Steen Jokum Motzfeldt Erhverv & Arbejdsmarked
Christian M. Glahder, Danmarks Miljøundersøgelser
Jess G. Berthelsen, SIK

Workshop Narsaq:

Helga Egede, Narsaq SIP
Finn Lynge, Earth Charter
Rie Oldenburg, Narsaq Museum
Bent. B. Olesen, Erhvervskonsulent
Louise Mølaard-Motzfeldt, Erhverv og Arbejdsmarked
Jan Jørgensen, Stensamler
Børge Brodersen, Stensamler
Peter Lindberg, Stensamler
Theo Kruse, Pensionist
Adolfine Poulsen, Arnat Peqatigiit
Flemming Grundsøe, Permagreen
Jim Sørensen, Tømrergaarden
Peter Larsen, Lærer
Christian Glahder, Danmarks Miljøundersøgelser
Sisse Christina Runge, Råstofdirektoratet
Benjamin Greve, Råstofdirektoratet

ANNEKS 1.1.

Introduktion til gruppediskussionerne samt tilhørende spørgsmål

Introduktion til gruppediskussionerne

For at gennemføre en SIA er første skridt, at definere rammerne og indholdet for SIA'en (Terms of Reference - ToR). For at lave dette, er der udvalgt 9 temaer som skal belyses i SIA'en.

1. Beskæftigelse
2. Økonomiske forhold (økonomi, uddannelse og træning, forandringer i produktionssystemet, pludselig indkomststigning)
3. Uddannelse
4. Offentlig service og økonomi
5. Plan og infrastruktur
6. Sociale forhold (udsatte grupper)
7. Sundhed
8. Kultur og natur ressourcer (herunder fiskeri, fangst og turisme)
9. Kumulativ effekt

For hvert tema er der formuleret en række spørgsmål, som skal danne baggrund for SIA'en.

Spørgsmålene vil blive besvaret i samarbejde med en række interessenter, efter at omfanget og indhold (ToR) af SIA'en ligger i endelig form. Denne endelige udgave vil fremkomme efter at interessenter vil få mulighed for at give kommentar til et udkast af ToR'en. Udkast til ToR'en udarbejdes på baggrund af diskussionerne i de to workshoppene i henholdsvis Narsaq og Qaqortoq.

Grupperne skal diskutere, om de foreslåede spørgsmål er de rigtige, for at belyse de sociale og socio-økonomiske fordele og påvirkninger ved projektet og komme med forslag til andre spørgsmål.

Endvidere, skal grupperne forholde sig til de spørgsmål, som er i tekstboksene.

1. Beskæftigelse

Hvordan vil projektet påvirke den aktuelle beskæftigelses situation i Narsaq, i Qaqortoq og i Grønland generelt? (både den direkte beskæftigelse og den indirekte beskæftigelse)?

Hvordan vil efterspørgsel på arbejdskraft påvirke den generelle efterspørgsel af arbejdskraft og rekruttering i området?

Hvem er gruppen af mulig lokal arbejdskraft (arbejdsløse, dem i arbejde, mænd/kvinder, unge/ældre)?

Vil der være nok lokal arbejdskraft til rådighed?

Hvor kommer arbejdskraften fra i Grønland (omkring Narsaq, Qaqortoq eller andre steder i Grønland)? Er det muligt at familier vil flytte til Narsaq eller Qaqortoq fra andre steder i Grønland, hvis et familiemedlem vil arbejde på minen?

Hvis der er brug for arbejdskraft udenfor Grønland. Hvor vil de bosætte sig? Vil de medbringe deres familier? Eller vil de udelukkende befinde sig i minelejren?

Hvor mange arbejdspladser er åbne for kvinder og vil de søge jobbene?

Hvilke sundhedsmæssige krav er der, for at kunne arbejde på mineprojektet for de forskellige arbejdsfunktioner?

Hvor stor en procentdel af mænd og kvinder i den arbejdsdygtige alder og helbredsmæssige forhold kan blive ekskluderet på dette grundlag? (f.eks alkoholisme, hjerte/kar sygdomme, kroniske sygdomme, fedme osv.)

<p>Er der andre forhold som bør belyses vedrørende beskæftigelsesmuligheder på projektet?</p>
--

2. Økonomiske forhold (økonomi, uddannelse og træning, forandringer i produktionssystemet, pludselig indkomst stigning)

Økonomi

Hvor meget og hvordan bidrager projektet økonomisk til den nationale økonomi?

Hvor meget og hvordan bidrager projektet økonomisk til kommunen?

Uddannelse og træning

Hvilke muligheder er der for uddannelse og træning i forbindelse med ansættelse på projektet?

Forandringer i lokalsamfundet

De nødvendige produkter og services, der skal leveres i forbindelse med projektet vil blandt andet omfatte:

- levering af mad (kød, fisk, grønsager, kolonial varer etc.), levering af specialfremstillet tøj, sko, vask af tøj, udstyr til lejren, levering af brændsel, transport af minepersonale til og fra mineområdet, etablering og drift af minelejr.

Hvilke af disse produkter/services kan leveres fra lokalområdet?

Hvilke services vil kræve en investering og kapacitetsudbygning i lokalområdet?

Er der risiko for at efterspørgslen af forbrugsgoder og services vil påvirke udbud og efterspørgsel i lokalområdet?

Forandringer i produktionssystemet

Vil ansatte på TANBREEZ projektet være i stand til at kombinere lønarbejde og fangst/fiskeri?

Og hvor vigtigt er det, at dette er muligt?

Hvis lønarbejdet påvirker tiden for muligheden for fangst og fiskeri, hvordan vil dette påvirke spisevanerne af traditionel mad, fisk og kød?

Pludselig indkomststigninger

Hvilke sociale risici er forbundet med pludselig lønstigninger? - f.eks. ændrede forbrugsadfærd, stigning i alkohol, stofmisbrug, ludomani?

Hvilke sociale muligheder er der forbundet med lønstigning og hvordan kan de blive forbedret optimalt?

Er der andre eksempler på påvirkning / fordele ved mineprojektet, som bør belyses?

Er der mulighed for nye virksomhedstyper i Narsaq, Qaqortoq eller i Grønland generelt?

3. Uddannelse og træning

Hvordan vil efterspørgslen på arbejdskraft påvirke uddannelsen og træningsmulighederne i lokalområdet (Narsaq og Qaqortoq) og andre steder i Grønland?

Hvordan vil efterspørgsel på arbejdskraft, der ikke er til stede i lokalområdet påvirke uddannelsesmulighederne og træningsmuligheder i lokalområdet og i Grønland generelt?

Er der andre forhold vedrørende uddannelses- og træningsmuligheder ved mineprojektet, som bør belyses?

4. Offentlig service og økonomi

Hvilken økonomisk effekt vil projektet have på den lokale og nationale økonomi?

- Skatter og afgifter
- Ændringer i den offentlige sektor (beboelsesejendomme, skoler, sportsfaciliteter mv.?)

Såfremt, der vil være tilflytningen af arbejdskraft og evt. medflytningen af familien til projektet, hvordan vil de påvirke de sociale ydelser?

Vil det i givet fald være nødvendigt, at forbedre nogle af disse sociale ydelser (sundhed, skole etc.)?

Er der andre forhold vedrørende offentlig service og økonomi vedrørende mineprojektet, som bør belyses?

5. Plan og infrastruktur

Hvordan passer mineprojektet ind i Sydgrønland udviklingsplaner og lokalplaner?

Infrastruktur som bliver leveret af projektet er:

- Havn
- Veje mellem minen, anlægget, mine lejren og tailings deponiet samt vejen til havnen.
- Strømforsyning fra dieseldrevne elværk og tilstødende opbevaring af brændsel. Alternativ strømforsyning kunne være via eksisterende hovedstrømforsyning.
- Vandforsyning og lagre til oparbejdning, drikkevand og brandslukning
- Bygninger og support faciliteter, herunder boliger til medarbejdere
- Landingsbane eller helikopterlandingsplads for personale og nødevakuering
- IT og telekommunikationssystem
- Kloakering og affaldshåndtering

Hovedparten af infrastrukturen i forbindelse med projektet vil primært have en effekt på projektet. De dele, som eventuelt kan bidrage til den lokale økonomi er havnen, helikopterlandingspladsen og vejen.

Er denne antagelse korrekt?

Er der eksempler på andre infrastrukturtiltag i forbindelse med mineprojektet, der kan katalysere den lokale økonomi?

6. Sociale forhold (sociale konflikter, udsatte grupper, livsstil og kultur)

Kan der opstå konkurrence for jobs kommuner/byer imellem?

Kan adgang til infrastruktur skabe en øget konkurrence mellem kommuner/byer?

Såfremt, der er flere store projekter (evt Kvanefjeldet), som opstartes kunne dette skabe en ubalance og konkurrence mellem kommunale og andre politiske og sociale konflikter?

Udsatte grupper

Der er ikke umiddelbart identificeret såkaldte udsatte grupper i forbindelse med mineprojektet. Men, der kan være afledte effekter, som kan lede til dannelsen af udsatte grupper.

Såfremt et familiemedlem forlader familien til fordel for et job i minen og efterlader særlige udsatte familiemedlemmer (syge, alkoholiserede eller andre udsatte familiemedlemmer) kan disse således ikke tage vare på andre familiemedlemmer, som f.eks børn, ældre og handicappede.

De særlige udsatte grupper vil således både være de efterladte familiemedlemmer og de børn, ældre og handicappede, som de særligt udsatte ikke kan tage vare på.

Hvilke traditioner og uformelle muligheder er der til stede for den udvidede familie, dvs. hjælper en slægting en familie med sådanne problemer?

Hvordan overvåger og kontrollerer myndighederne sådanne og lignende situationer?

Hvilke officielle planer og tiltag eksisterer der, for at undgå disse negative påvirkninger i hjem med alkohol og vold?

Hvad kan TANBREEZ Mining gøre i samarbejde med de sociale myndigheder, for at afhjælpe dette problem?

Hvor går grænsen mellem TANBREEZ Mining's ansvar, myndighedernes ansvar og det personlige ansvar?

Er der udsatte eller isolerede grupper i samfundet, som ikke har adgang til jobs og fordele fra projektet? Vil deres situation forbedres eller forværres i forbindelse med projektet?

Er der eksempler på eksisterende udsatte, som vil blive mere udsat i forbindelse med mine projektet?

Er der nye udsatte grupper, som kan opstå i forbindelse med projektet?

Livsstil og kultur

Er det almindeligt at dele sin løn med den udvidede familie (kusiner, onkler mv)?

Vil der skabes kløfter mellem dele af familien, hvis et familiemedlem får job hos TANBREEZ Mining, mens et andet familiemedlem ikke får job hos TANBREEZ Mining?

Eller vil man udligne forskellene indenfor familierne?

Kunne en konflikt opstå i forhold til forskelle i livsstil og kultur hvis der kommer en tilstrømning af udenlandsk arbejdskraft?

Hvilke andre livsstilsændringer og kultur ændringer kunne komme pga. mineprojektet?

Er der eksempler på andre sociale konflikter i forbindelse med mine projektet?

7. Sundhed

Vil sundhedstilstanden i Narsaq og Qaqortoq påvirkes af TANBREEZ mine projektet?

Vil den forventede begrænsede tilflytning af udlændinge påvirke sundhedstilstanden i Grønland? (alkohol misbrug, HIV/AIDS)

Vil ansatte på mineprojektet blive udsat for sundheds- eller sikkerhedsmæssige risici?

Hvilken potentiel sundhedsmæssige påvirkning er der ved at arbejde på mine projektet (støv, støj, ulykker, emissions fra forureningsstoffer)?

Er der nogen eksisterende sygdomme eller sundhedsmæssige tilstande, som kan forværres eller forbedres ved ansættelse på mineprojektet?

Er der andre sundhedsaspekter i forbindelse med mineprojektet, som bør undersøges nærmere?

8. Kultur og Naturressourcer

Er det udpegede område det rigtige at fokusere på (se kort)?

Eksisterer der fåreavl i det udpegede område?

Hvor vigtige er mulighederne for fiskeri, fangst og turisme i området ved mineprojektet?

Hvis mineprojektet forårsager ulykker, såsom oliespild mv., hvilke sociale effekter vil dette få på fiskeri og fangst mulighederne?

Kan øget skibs/båd trafik påvirke fiskeri og fangst mulighederne?

Turisme

Hvilke typer af turisme er vigtige i området?

Hvilke muligheder/risici vil der være i forbindelse med projektet for turisme i området?

<p>Er der andre påvirkninger / fordele for fiskeri/fangst og turisme, som er vigtige at få belyst?</p>

9. Kumulative effekter

På nuværende tidspunkt er der ingen politisk beslutning om at udvikle Kvanefjeld Multi-element projektet.

Såfremt, der foreligger en beslutning eller indikationer på at Kvanefjeld Multielement projektet skal udvikles, vil dette indgå i overvejelserne af de kumulative effekter.

ANNEKS 1.2.

Supplerende spørgsmål genereret i grupperne

Gruppesession i Qaqortoq den 16. april 2010

Hvilke jobtyper/profiler er der udpeget for projektet? (ifbm. tidlig start for uddannelse/træning/klargøring samt rekruttering, så det sikres, at den lokale arbejdskraft er parat)

Hvordan sikres det, at de lokale virksomheder tilgodeses i udbud/opgaver/licitationer?

Hvordan sikres det, at der er udarbejdet en integrationspolitik hvis der kommer udefrakommende arbejdskraft (både udenlandsk og fra andre steder i Grønland)?

Hvordan sikres det, at der er udarbejdet en sprogpolitik, således at der ikke opstår kommunikationsproblemer og sikkerhedsproblemer hvis der kommer udenlandsk arbejdskraft?

Hvorfor ingen vej? (Det kan gøre det lettere at transportere reservedele/pludseligt opståede håndværkeropgaver/fragt osv. hvilket i sidste ende er billigere end båd eller helikopter, samt i fbm. storis, vinteris, nødsituationer osv.)

Hvordan sikres det, at det er lokale servicekontrakter, der indgås, så det ikke ender med Olivinmineløsningen?

Kan infrastrukturen ifm. minen og den kommunale infrastruktur koordineres til fordel for alle parter?

Hvad med en vej overfor Narsaq og til minen? En vej kan åbne for byudvikling for Narsaq og måske give mere stabil arbejdskraft til minen.

Hvordan vil lokalbefolkningen blive løbende informeret (MTHøjgaard, TANBREEZ og Grontmij | Carl Bro)? Det er vigtigt at udsende informationer, selvom der måske ikke er så meget nyt, da der opstår rygtedannelser hurtigt og kan skabe en del forvirring.

Hvordan sikres der indblik og information om sin arbejdsplads til medarbejdere? (fx har Aktieselskaber klare forpligtelser for at udsende resultater og regnskaber)

Hvordan sikres det, at Narsaq og Qaqortoq promoveres så udefrakommende arbejdskraft (udenlandsk og udenbys) bosætter sig?

Kan skoler og institutioner følge med når børn og koner flytter med udenlandsk og udenbys arbejdskraft til området. Hvordan sikres det, at man er opmærksom på større kapacitet på skoler og institutioner?

Hvad sker der af yderligere større projekter i området og kan der dannes en fælles investering til gavn for alle parter?

Hvad er den afsmittende økonomiske virkning af spin-off-services i området?

Hvordan sikres der en integrationspolitik samt politik om sociale forhold, som gør at man er parate for udefrakommende (udenlandsk og udenbys) arbejdskraft hvis projektet udvikler sig større senere?

Hvordan sikres det, at lokal arbejdskraft bliver mobil, da der bliver flere og flere af den slags projekter? (Lokal arbejdskraft skal være væk fra familie og venner i længere tid og det skal der gøres dem klart).

Hvordan sikres det, at minen kan blive en praktikplads?

Kan SANILIN og andre uddannelser tænkes at udbyde lokale kurser og træningsprogrammer tilrettet specielt til TANBREEZ, så man ikke skal helt til Sisimiut?

Hvordan sikres det, at kommunen bruger de ekstra skatteindtægter fra minedriften til at udvikle institutionerne og forholdene i kommunen?

Hvordan sikrer man mineselskabet køber og bruger produkter (fødevarer, materiale osv) fra lokalsamfundet? (Især vigtigt, da man ikke tager royalties for at sikre lokalsamfundet)

Hvordan sikres det, at der er en økonomisk dækning i tilfælde af nedlukning, eller at der kan forhandles til anden side for at bevare minedriften, så nedlukning undgås i en periode?

Er sikkerheden ved tailings deponering i søen tilstrækkelig?

Kan affaldet bruges til entreprenørarbejde, fx veje, beton, asfalt, stabilgrus, lufthavnsbaner i stedet for at lede det ud i Foster søen?

Hvordan sikres det, at flere virksomheder i lokalsamfundet får kontrakter, og ikke kun en eller to lokale virksomheder, der får store opgaver?

Hvem skal betale CO₂ afgifter mht. vandkraft og diesel?

Sygeplejersker er en mangel vare – hvad er konsekvenserne hvis projektet ansætter lokale sygeplejersker – vil dette betyde noget for behovet for lokale sygeplejersker?

Kommentar: Der udarbejdes Kommuneplaner, og ikke lokalplaner. Der laves udviklingsplaner for flere områder indenfor kommunen.

Det er vigtigt at belyse alternative muligheder for energiforsyningen (vandkraft værk)?

Hvordan påvirker mineprojektet uddannelsessøgningen ? Vil unge foretrække at blive ansat på mineprojektet i stedet for at få en uddannelse? Og vil dette kunne skabe et socialt problem på sigt – færre unge vil tage en uddannelse?

Hvilke aktivitetsmuligheder vil der være i minecamp? Og hvilke aktivitetsmuligheder vil der være i lokalsamfundet for de lokale minearbejdere når de ikke er på minen?

Kommentar: Der er umiddelbart ingen bekymringer ved udenlandsk arbejdskraft.

Der er et stort ønske om fleksibelt arbejdstider (forskellige muligheder til forskellige ønsker)

Ønske om at kunne deltage i forskellige aktiviteter i lokalområdet.

Vil vi få et bedre sygehus?

Skal kommunen varetage arbejdsmiljø tilsynsrollen (i dag er det Nuuk)?

Der er ikke får på forekomsten.

Kommentar: Der findes bundgarnsfiskeri hele vejen rundt i hele fjorden, og der – 'verdens' største torsk.

Vil støv give anledning til problemer for fåreavl syd for forekomsten?

Vil Landsbrugsforsøgscenteret blive påvirket?

Kommentar: Husk positiv aspektet af de kumulative effekter.

Hvilke samarbejdsmuligheder er der for de to projekter?

Statements:

Hele kommunen bør tages i betragtning – tag Nanortalik med, da man har mange uddannede indenfor mineindustrien.

For at sikre økonomisk gevinst og afkast til lokalsamfundet bør der forhandles ordentlige kommunale og leverandøraftaler.

Gruppesession i Narsaq den 20. april 2010

Hvilke kompetencer skal man have for at arbejde på minen? Hvilke områder skal der derfor være fokus på ift uddannelse folk til senere at kunne arbejde på minen?

- Sprog
- Mine arbejde
- Maskiner og sprængning
- Materiel kendskab

Det er vigtigt at få denne information tidligt for at forberede folk på et job i minen.

Der er fokus på sprog undervisning (engelsk) Herigennem har der været fokus på at samle et hold fra Sydgrønland.

Hvordan vil sikkerheden blive håndteret? Hvilke kompetencer vil der være for at kunne sikre sikkerheden på minen?

Der må forventes at være et parallelt forløb uddannelse og træning af folk – samtidig med anden forberedelse af mineprojektet (dvs indtil drift).

Inddrage erhvervsforum og GA/NAP.

Hvordan kan flere små virksomheder gå sammen om at løse opgaverne (partnerskaber)?

Hvilke typer af arbejdspladser vil der være?

Hvordan sikrer vi en opkvalificering af den lokale arbejdskraft?

Hvis man arbejder 2 uger inde og er 2 uger hjemme, hvordan bliver lønudbetalingen?

Lav informationsmateriale vedr. jobbet, rettighederne som mine-arbejder, lønniveau, arbejdstid etc.

Inddrag voksenskolen.

Hvordan fordeles skatterne og indtægterne til Grønland fra projektet? Det er vigtigt at man sørger for at fordele pengene retfærdigt og fornuftigt.

Hvem betaler for behandling i sundhedsvæsenet ved ulykker med personskade ifbm. projektet? Hvem har ansvaret (er det Grønland eller projektet)?

Hvem fører tilsyn ifbm. arbejdsmiljø (er det arbejdsmiljøtilsynet eller?)

Kan de sociale institutioner (skoler, daginstitutioner, osv) følge med økonomisk og kapacitetsmæssigt hvis der bliver tilflytning fra andre byer? (F.eks. På landsplan mangles 400 lærere, i Narsaq 12 lærere, timelærere underviser i dag) Er skatterne ifbm. projektet nok til udbygning af disse offentlige services?

Hvorfor bruges der ikke grønne teknologier ifbm. elforsyning, i.e. vandkraft osv?

Kan man udnytte den tomme skibstonnage når skibene afhenter koncentratet? (I.e. billigt fragt – gælder RALs monopol i dette tilfælde?)

Hvilke alternativer ses der på hvis ikke den lokale arbejdskraft bruges, importeres der f.eks. polsk arbejdskraft eller vil man hæve lønnen for at gøre arbejdet mere attraktivt?)

Hvordan forholder man sig til at man f.eks. støvsuger hele området for faglært/dygtige folk (hvad hvis alle ønsker at arbejde på projektet så der ikke er nogen til at varetage de i byen servicejobs osv.?)

Statements:

Tvivler på at havnen er placeret det rigtige sted idet man ikke mener der er dybt nok, heller ikke ifbm. indsejlingen i passagen, desuden er der iset til om vinteren til april i bunden, om sommeren er der storsis og der kan være generende bræis, det menes ikke at skibene kan passere under ledningerne.

Håber at der er nok vandforsyning, men det kan måske blive et vinterproblem da elven kan tørre ud i efteråret.

Det menes, at der bliver trukket arbejdskraft fra hele landet, ikke kun fra sydkommunen (man er meget mobil)

I teorien, burde der ikke forekomme konkurrence byerne imellem, da det er målet med den nye storkommune.

Kommunen skal have en "børn og unge politik" (det er der ikke for tiden) så man kan imødekomme de forandringer der måtte komme (der er et værested i ansøgning for Narsaq)

Der skal udføres informationskampagne omkring alkoholpolitikken på projektet inden opstart, således at man ikke får tiltrukket de forkerte ansøgere.